

50 lat Galerii Bielskiej BWA

W Bielsku-Białej na miejscu synagogi, zburzonej w czasie wojny, zbudowano w 1960 roku pawilon wystawowy, a później budynek Galerii BWA z górną salą ekspozycyjną wyglądającą jak galerie w Nowym Jorku.

tekst: **jerzy truszkowski**

Jerzy Truszkowski
Artysta wizualny
i analityk kultury.

BIURA I KAWIARNIA SĄ WYBITNYM DZIEŁEM MALARSKIM, dzięki zaplanowanej parę lat temu przez artystę i kuratora galerii, Krzysztofa Morcinka, kolorystyce ścian i sufitów. Po 1989 roku Helena Dobranowicz, Małgorzata Kubica-Bilska i Agata Smalcerz sprawiły, że Galeria Bielska BWA stała się jedną z najbardziej progresywnych galerii w Polsce i w 1997 roku zajęła 1 miejsce w rankingu galerii tygodnika „Polityka”.

Miało na to wpływ zrealizowanie przez Morcinka w 1997 roku perfekcyjnie zaaranżowanej wystawy dzieł Andy Warhola ze zbiorów Muzeum Warhola w Medzilaborcach. Jego rodzice wyemigrowali do USA z pobliskiej Mikovej. Jak podkreślała Nataša Hrišenkova, ówczesna dyrektorka Muzeum w Medzilaborcach, rodzina Warhola należała do małego narodu Łemków (Lemko), który na południowej stronie Karpat zachował swój język, najbardziej zbliżony do słowiańskich dialektów Macedonii, skąd kiedyś przywędrowali wzdłuż Karpat. W Ameryce błędnie przypisuje się Warholowi pochodzenie czeskie lub słowackie. Pomysłodawcą wystawy Warhola w Polsce był bytomski artysta Jerzy Ziomber, który przekraczał pieszno granicę, aby dostać się po raz pierwszy do Medzilaborci. Jak pisała Barbara Swadźba, „wystawa pokazywała ciekawy, pogłębiony obraz życia i twórczości Warhola, a nie tylko to, co powszechnie o nim wiadomo (...)”.

W 1998 roku w Galerii Bielskiej miała miejsce pierwsza wystawa historycznego dorobku KwieKulik. Wówczas największe galerie publiczne w Polsce nie chciały pokazywać wspólnych dzieł Kwieka i Kulik, a Galeria Bielska miała odwagę pokazać fotografie, znane obecnie na całym świecie, dzięki ekspozycji w 2007 r. na wystawie Documenta w Kassel.

W Galerii Bielskiej od 40 lat odbywa się konkurs malarstwa Bielska Jesień, który przerodził się w Biennale Malarstwa. W 1999 roku Grand Prix Bielskiej Jesieni otrzymał uzyskujący obecnie najwyższe realne ceny polski malarz Wilhelm Sasnal, o którym wcześniej nie słyszeli kuratorzy w Polsce. Co drugi rok naprzemiennie z Biennale realizowana jest wystawa według projektu, który wygrywa konkurs dla kuratorów.

Dzięki temu w Galerii Bielskiej można było zobaczyć wystawy autorskie tak znanych postaci, jak Bożena Czubak i Adam Szymczyk.

Galeria Bielska ma zbiór około 500 obiektów, z których Agata Smalcerz wybrała na wystawę 50 obrazów na 50-lecie galerii nie tylko dzieła „cool trendy” (Krzysztof Zarebski, Natalia LL, Morgan_Barbara Konopka, grupa Łódź Kaliska, Wilhelm Sasnal), ale też rewelacyjne obrazy artystek i artystów z Bielska-Białej i okolic (Teresa Gołda-Sowicka, Teresa Sztwiertnia, Jadwiga Smykowska, Andrzej Szewczyk, Tadeusz Król, Paweł Warchoń, Józef Hołard, Tadeusz Moskała).

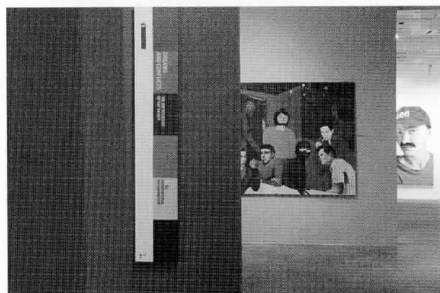
Na parterze budynku ekipa pracowników zrealizowała ekspozycję według projektu Roberta Kuśmrowskiego. Wystawa jesienna – to obrazy z lat 60. i 70. ze zbiorów galerii oraz kawiarnia w stylu lat 60. z oryginalnymi stolikami i krzesłami oraz ladą chłodniczą, za którą stała „w stroju z epoki” Urszula Skrzela, jedna z sympatycznych pracownic galerii. Rekwizyty do kawiarni odnalazła w Bielsku-Białej wszechstronna kuratorka galerii Grażyna Cybulska, a Krzysztof Morcinek zaplanował układ światła na suficie Sali, podobny do układu z 1960 r. Jak zwykle zrealizowano wystawę dzięki kompetencji pracujących w galerii Wiesławy Ziarko oraz Elżbiety Sokołowskiej.

18 listopada 2010 roku podczas uroczystego otwarcia wystawy Agata Smalcerz i Wiesława Ziarko otrzymały odznaki honorowe od Marszałka Województwa Śląskiego, a pięcioro innych pracowników Galerii – nagrody i dyplomy od prezydenta miasta, Jacka Krywulka. Potem zagrała grupa Hieny Postmoderny (założona przez malarzy Irka Puchacza i Michała Pikulę z Lublina) oraz zespół Bromberg, w którym zagrał legendarny trębacz free jazzowy, Andrzej Przybielski i artysta wizualny, perkusista, gitarzysta, inspirator nurtu „jassowego” w muzyce polskiej, Piotr Różycki. Z tymi grupami zagrał na gitarze elektrycznej Jacek Malicki, którego kiedyś nazywano „polskim Jimim Hendrixem” i który współpracował z artystami awangardy wizualnej. W ten sposób w Galerii Bielskiej spotkały się różne pokolenia artystów wizualnych i muzyków. ■

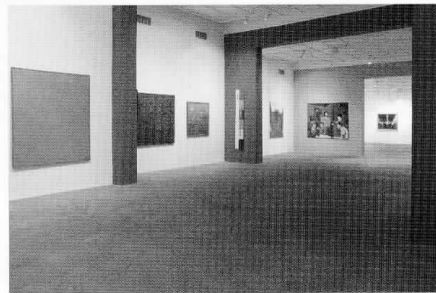
50 lat Galerii Bielskiej BWA: 50 obrazów na 50-lecie; Wystawa Jesienna; Galeria Bielska BWA, Bielsko-Biała, listopad-grudzień 2010.

"Wystawa jesienna" Roberta Kuśmirowskiego

„50 obrazów”, fragment ekspozycji

„50 obrazów”, fragment ekspozycji

„Wystawa jesienna” Roberta Kuśmirowskiego

„Wystawa jesienna” Roberta Kuśmirowskiego